

คำวินิจฉัยของ นายผัน จันทรปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๖/๒๕๕๖

วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งของจำเลยที่ ๑ (จำสืบเอก สราวุธ ชาราช) ในคดีอาญาหมายเลขดำ
ที่ อ. ๔๗๑๗/๒๕๕๓ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔
กรณีพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐ ขัดหรือแย้งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ หรือไม่

สรุปข้อเท็จจริง

๑. พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด กองคดียาเสพติด กอง ๓ เป็นโจทก์ฟ้อง
จำสืบเอก สราวุธ ชาราช ที่ ๑ ผู้ร้อง นายก้องเกียรติ เจียรนนท์ ที่ ๒ นางกนกวรรณ ชาราช ที่ ๓
และพลทหารชง โหมงอ่วม ที่ ๔ เป็นจำเลย ต่อศาลอาญาในฐานะความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยร่วมกัน
ผลิตและมีวัตถุประสงค์ออกฤทธิ์ในประเภทที่ ๒ (เมทแอมเฟตามีน) ไว้ในความครอบครองเพื่อขายโดยไม่ได้
รับอนุญาตและเกินปริมาณที่รัฐมนตรีกำหนดระหว่างการพิจารณาของศาลอาญา จำเลยที่ ๒ ถึงแก่
ความตาย สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับศาลจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ

๒. ศาลอาญาพิพากษา เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๒ ว่า ผู้ร้องและจำเลยที่ ๔ มีความผิด
ตามพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๖ (๗ ทวิ) มาตรา ๑๓ ทวิ
วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘๕ มาตรา ๑๐๖ ทวิ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓
การกระทำของผู้ร้องและจำเลยที่ ๔ เป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ซึ่งมีอัตราโทษ
เท่ากัน ให้ลงโทษฐานผลิตวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ ผู้ร้องและจำเลยที่ ๔ เป็นข้าราชการ กระทำ
ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิด ตามพระราช
บัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐
จำคุกคนละ ๔๕ ปี คำรับสารภาพของผู้ร้องและจำเลยที่ ๔ ในชั้นจับกุมและชั้นสอบสวน เป็นประโยชน์
แก่การพิจารณาอยู่บ้าง มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้หนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๘
จำคุกผู้ร้องและจำเลยที่ ๔ คนละ ๓๐ ปี ยกฟ้องจำเลยที่ ๓ ริบเมทแอมเฟตามีนของกลางให้แก่
กระทรวงสาธารณสุข

๓. ผู้ร้องและจำเลยที่ ๔ อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอาญา สรุปเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับกฎหมายขัดรัฐธรรมนูญว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๐ ที่ให้เพิ่มโทษแก่ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่เป็นข้าราชการ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ พนักงานส่วนท้องถิ่น และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์การของรัฐย่อมมีสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดในกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจรรยาบรรณ” เพราะผู้ร้องและจำเลยที่ ๔ แม้จะเป็นข้าราชการทหาร แต่ก็มีสิทธิเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ หากจะต้องรับโทษก็ควรได้รับโทษเท่ากับบุคคลทั่วไป ส่วนจำเลยที่ ๔ เป็นเพียงพลทหาร ถูกเรียกเข้าประจำการตามกฎหมายเพียง ๒ ปี ไม่ใช่ข้าราชการประจำ ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๕ จำเลยที่ ๔ จึงไม่อยู่ในบทบังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

๔. ศาลอุทธรณ์พิพากษา เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๓ สรุปว่า ผู้ร้องและจำเลยที่ ๔ เป็นข้าราชการทหาร กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๐ ไม่เป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญแต่อย่างใดพิพากษายืน

๕. ผู้ร้องฎีกา สรุปเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับกฎหมายขัดต่อรัฐธรรมนูญว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๐ ที่ให้เพิ่มโทษแก่ผู้กระทำความผิดที่เป็นข้าราชการ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ ไม่สามารถนำมาเพิ่มโทษผู้ร้องซึ่งเป็นข้าราชการทหารได้

๖. ศาลฎีกาพิจารณาเมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔ แล้วเห็นว่า คดีนี้ศาลอุทธรณ์ยกบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๐ มาใช้เป็นหลักในการวินิจฉัยชี้ขาดคดี ผู้ร้องฎีกาโต้แย้งว่า บทบัญญัติดังกล่าวขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ ใช้บังคับไม่ได้ ศาลฎีกาเห็นว่า ในการวินิจฉัยชี้ขาดคดีนี้จำต้องใช้บทบัญญัติดังกล่าววินิจฉัยคดี จึงเป็นกรณีที่มีข้อโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ดังกล่าวนี้ จึงให้รอการพิจารณาพิพากษาคดีนี้ไว้ชั่วคราว และให้ส่งปัญหาที่ผู้ร้องโต้แย้ง ผ่านสำนักงานศาลยุติธรรมไปตามทางการ

เพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ ว่าพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๕ หรือไม่

๗. สำนักงานศาลยุติธรรมพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าวอยู่ในบังคับของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง จึงส่งเรื่องมาเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญตรวจคำร้องแล้ว มีคำสั่งเมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ ให้รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๐

ข้อกฎหมาย

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๖ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้

มาตรา ๖๕ บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ พนักงานส่วนท้องถิ่น และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์การของรัฐ ย่อมมีสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดในกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจรรยาบรรณ

มาตรา ๒๖๕ ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้โดยคดีทั้งปวง แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว

๒. พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๑๐ กรรมการหรืออนุกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด เจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาลหรือ

สภาท้องถิ่นอื่น ข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น พนักงานองค์การหรือหน่วยงานของรัฐหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจผู้ใด กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือกระทำความผิดตามมาตรา ๔๒ ต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้น มีประเด็นวินิจฉัยเบื้องต้นว่า จะรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ หรือไม่

เห็นว่า เรื่องนี้ ศาลฎีกาได้ส่งคำโต้แย้งของผู้ร้องซึ่งเป็นคู่ความในคดี ที่ได้แย้งว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐ ซึ่งเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลดังกล่าวจะใช้บังคับแก่คดี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ ต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ศาลฎีกาได้รื้อการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและได้ส่งคำโต้แย้งผ่านทางสำนักงานศาลยุติธรรม ซึ่งเป็นการส่งตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง จึงให้รับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ต่อไป

ประเด็นการวินิจฉัย

พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐ ขัดหรือแย้งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ หรือไม่

ข้อพิจารณาและคำวินิจฉัย

ประเด็นที่ต้องพิจารณาตามคำร้อง คือ มาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ ในประเด็นที่กำหนดอัตราระวางโทษเป็นสามเท่า แก่ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ ฯลฯ ขัดหรือแย้งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ เป็นบทบัญญัติที่รัฐธรรมนูญให้การรับรองและกำหนดขอบเขตการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ ฯลฯ ว่า บุคคลดังกล่าวย่อมมีสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป แต่อาจถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญให้แตกต่างไปจากบุคคลทั่วไปได้ตามกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจรรยาบรรณ ส่วนพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มีเหตุผลในการประกาศใช้ คือ

“เพื่อให้การปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นจำเป็นต้องมีการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการปราบปรามผู้กระทำความผิดตามกฎหมายดังกล่าวขึ้นโดยเฉพาะ”

การแสดงผลการประกาศใช้พระราชบัญญัติดังกล่าว เพราะยาเสพติดทุกประเภทเป็นปัญหาสำคัญของประเทศไทยที่เกี่ยวพันไปทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม การเศรษฐกิจ การเมืองและด้านความมั่นคง หากจะกล่าวไปแล้วยาเสพติดร้ายแรงยิ่งกว่าสงคราม เพราะการทำสงครามที่ใช้อาวุธทำลายล้างชีวิตคู่สงครามเพียงระยะหนึ่งก็มีการพัชชะกัน ส่วนปัญหายาเสพติดร้ายแรงกว่ากระสุนที่ใช้ยิงเพราะยาเสพติดจะทำลายสุขภาพกาย สุขภาพจิตใจของคนไทยให้อ่อนแอลง จนไม่สามารถพัฒนาตนเองหรือต่อสู้กับชาติได้ได้ ดังนั้น การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ต้องใช้กำลังพลของรัฐ ได้แก่ทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ พนักงานส่วนท้องถิ่น และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์การของรัฐ เป็นกำลังสำคัญและมีประชาชนและมวลชนเข้าร่วมเสริมประสาน บุคลากรของรัฐดังกล่าว จึงต้องมีวินัยมีจรรยาบรรณที่จะต้องปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีกับประชาชน เพื่อทำให้เกิดความศรัทธามาร่วมกันปราบปรามยาเสพติดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ บุคลากรของรัฐไปกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเสียเอง ย่อมสร้างความเสียหายแก่วงราชการและเสื่อมศรัทธาจากประชาชนเป็นอย่างยิ่ง การตรากฎหมายให้ ข้าราชการ ทหาร ตำรวจ ฯลฯ ต้องรับโทษสูงกว่าประชาชนทั่วไป จึงย่อมกระทำได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐ ไม่ขัดหรือแย้งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๕

นายผัน จันทรปาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ